

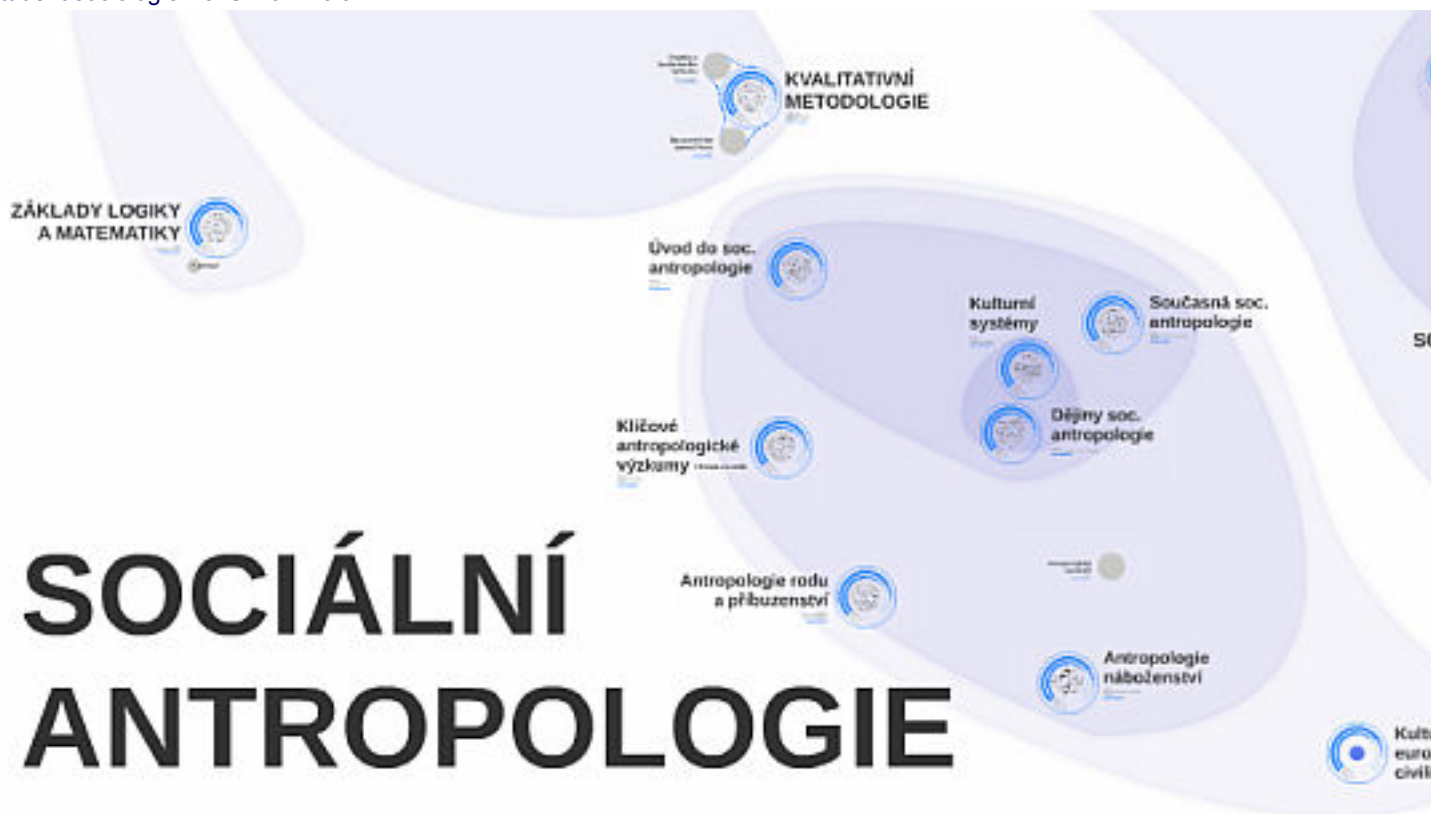

Padesát kurzů oboru sociologie se proměnilo v 2D mapu

Padesát kurzů oboru sociologie se proměnilo v 2D mapu

Jaký „tvar“ má obor sociologie? Tuto poněkud nezvyklou otázku si položili sociologové z [Institutu sociologických studií FSV UK](#). Chtěli totiž vědět, jakým způsobem a jak moc navzájem souvisí jednotlivé vyučované kurzy. Průzkum zpracoval student sociologie Bc. Šimon Fiala.

Zadání od vedení institutu znělo jednoduše: vytvořit mapu vyučovaných kurzů na ISS v bakalářském cyklu, v rámci které vzájemná vzdálenost kurzů bude vyjadřovat jejich tematickou podobnost či nepodobnost. „Existuje samozřejmě povědomí o tom, který kurz je jak koncipovaný a jaká témata rozebírá. Žádný člověk – ať už student, vyučující, nebo člen vedení – ale neabsolvoval všechny kurzy. Ani vedení institutu tedy do detailu neví, co přesně se kde říká a dělá. Ředitel akademické instituce je jako principál cirkusu: může objednat výstup, ale už neovlivní, kam bude akrobat skákat,“ zdůvodňuje zadání Šimon Fiala.

Pro analýzu 50 kurzů oboru sociologie byly použity podklady vyučujících, jako jsou prezentace, skripta, sylaby apod., a studentské zápisky, konspekty a seminární práce. Z výukových materiálů byly vytvořeny dokumenty, které byly kvalitativně analyzovány. V praxi to vypadalo tak, že kodér pročítal texty a k jednotlivým úsekům přiřazoval kódy, které sumarizují, čeho se text týká. „Pokud byla například v dokumentu zmínka o sociologovi Maxu Weberovi, příslušnému úseku textu byl přiřazen kód „Weber“. Jestliže se tento kód vyskytl ve více různých dokumentech, vzniklo mezi nimi spojení na této dimenzi,“ popisuje Šimon Fiala.

Každá instance kódu měla danou velikost podle toho, jak velkou část celého dokumentu zabírala. Od této velikosti se odvíjela síla spojení. Když například dva kurzy věnovaly více než třetinu svého obsahu vysvětlování sociologické imaginace, vznikla na této dimenzi mezi nimi silná vazba. Naopak pokud byl v rámci některých dvou kurzů zmíněn krátce problém sociální konstrukce reality, vznikla v této dimenzi slabá vazba.

Tímto způsobem zanalyzoval Šimon Fiala kolem 2 000 stran textu. Celkem vytvořil 390 různých kódů (dimenzí), které byly přiřazeny k 4 000 úseků textu napříč dokumenty reprezentujícími kurzy. Vznikla tak robustní síť spojení, která posloužila jako základ pro vytvoření mapy. Samotná mapa vznikla metodou tzv. mnohorozměrného škálování, která slouží k převedení mnohorozměrného prostoru do dvourozměrné plochy.

Výsledná mapa může být užitečná nejenom vedení institutu, ale i pedagogům a samotným studentům. „Vyučující se pohledem na mapu dozví, kteří kolegové vyučují obdobně orientované předměty, což může být v ideálním případě stimulem ke koordinaci přednášené látky. Studenti získají možnost zorientovat se ve struktuře výuky sociologie na ISS a představit si varianty specializace na určitá témata a možné trajektorie jejich studia,“ vysvětluje Šimon Fiala.

[Kompletní zpráva o výzkumném projektu](#)